

Spanje

De Zilverroute

SECRETARÍA DE
ESTADO DE TURISMO
Y COMERCIO
SECRETARÍA
GENERAL DE TURISMO
TURISMAÑA

Spanje

De Zilverroute

Gijón
Oviedo
León
Zamora
Salamanca
Plasencia
Cáceres
Mérida
Sevilla

Beknopte geschiedenis	1
Asturië: Een paradijs van zee en bergen	3
Castilla y León: Een universele taal voor een spirituele erfenis	14
Extremadura: Glorierijk verleden gebeiteld in steen	28
Andalusië: Een mozaïek van gouden monumenten en oude culturen	40
Nuttige gegevens	49

Uitgegeven door:
© Turespaña
Secretaría de Estado
de Turismo y Comercio
Ministerio de Industria,
Turismo y Comercio

Tekst:
Javier Tomé

Vertaling:
Marianne Moester Blom

Grafisch ontwerp:
P&L MARÍN

Foto's:
Archief Turespaña

Druk: EGRAF, S.A.

D.L.: M-XXXXXX
NIP0: 704-04-025-9

Gedrukt in Spanje

1e Editie

Beknopte geschiedenis

De oude routes die in de prehistorie gebruikt waren door de jagersvolken werden door latere beschavingen die het Iberisch Schiereiland bevolkten vervangen door primitieve wegen. Met de komst van de Romeinse troepen in het jaar 218 voor Christus werd Spanje echter opgenomen in het grote netwerk van heirwegen dat alle hoeken van de toentertijd bekende wereld met elkaar verbond. Deze kosmopolitische samenleving zou een wereldrijk bewerkstelligen dat het menselijk voorstellingsvermogen te boven ging en een van de belangrijkste hoogtepunten daarvan was het wegnennetwerk dat Rome leven en rijkdom bracht. De doorgaande routes van het wereldrijk werden handelswegen voor het vervoer van goederen en de uitwisseling van ervaringen. Kortom, een kolossaal staaltje van techniek waarmee bereikt werd dat alle wegen naar Rome leidden.

Tussen de jaren 29 en 19 voor Christus rondde keizer Augustus de verovering van Spanje af en werd met de aanleg van een heirweg begonnen, de belangrijkste in het westen van het schiereiland, die Mérida

als hoofdstad van de nieuwe provincie Lusitanië zou verbinden met de twee legerkampen in het noorden: Astorga en León. Na pacificatie van het grondgebied zou de streek die *Iter ab Emerita Asturicam* gedoopt werd zich bezighouden met de bevordering van het economisch verkeer en het Romeinse bestuur.

Het belang van de zogenoemde Zilverroute, die eind tweede eeuw na Christus voltooid werd door de keizers Traianus en Hadrianus, had zowel te maken met de handel als met het feit dat deze route een rol heeft gespeeld bij talrijke gebeurtenissen in de Spaanse geschiedenis. Op de vraag hoe de Zilverroute - *Vía de la Plata* - aan zijn naam is gekomen zijn deskundigen en historici het met elkaar eens dat het hier gaat om een afleiding van het woord *BaLaTa*, een Arabische benaming die "geplaveide weg" betekende.

De hoofdweg werd uitgebreid met zijwegen die de vruchtbare vlakte van de Guadalquivir verbonden met de havens van de Cantabrische Zee. Vanuit Astorga ontstond een weg die via de bergpas van Pajares bij het stadje Gijón tot aan de kust doorliep.

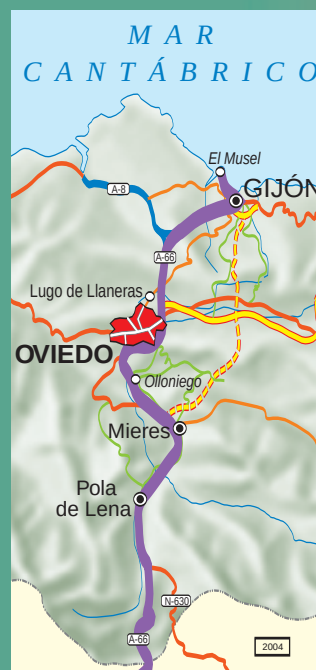
Museum voor Romeinse Kunst. Mérida

En route naar het zuiden toe liep er een verbindingsweg tussen Mérida en Sevilla waar de rivier in die tijd gebruikt werd door grote zeeschepen. De huidige weg N-630 en de snelweg A-66 lopen over het oude tracé, een route met een buitengewoon cultureel erfgoed dat een uitgebreid scala aan bouwstijlen vertoont.

De Zilverroute heeft sinds onheuglijke tijden een ontmoetingspunt gevormd voor verschillende volkeren, omgeven door een prachtig landschap en verfraaid met monumenten van grote klasse. Het is geen toeval dat de drie steden die de

route doorkruist - Salamanca, Cáceres en Mérida - op de Werelderfgoedlijst zijn geplaatst. De plaatsen die als het ware de navelstreng van deze route vormen zijn een smeltkroes van structuren en ornamenten, verrijkt met een gevarieerde folklore en een gastronomie waarin overheerlijke gerechten begeleid worden door smaakvolle wijnsoorten. Want de route heeft het meest fundamentele kenmerk van de legendarische wortels nog steeds niet verloren, als kruispunt van beschavingen, kunststijlen en historische bestemmingen.

OPENINGSTIJDEN VAN MONUMENTEN EN MUSEA: In het algemeen zijn de musea geopend van dinsdag tot en met zaterdag in de ochtend en in de middag, op zon- en feestdagen alleen in de ochtend, en zijn deze op maandag gesloten. Voor nadere informatie wordt aangeraden contact op te nemen met de toeristenbureaus.

ASTURIË

Een paradijs van zee en bergen

De excursie begint in het noorden van het schiereiland. De reiziger start de Zilverroute daarom in de stad Gijón, de dichtst bevolkte stad van Asturië. De oorsprong van deze plaats, door de wind gemodelleerd en omspoeld door de woeste Cantabrische Zee, gaat terug tot vele eeuwen voor Christus toen de eerste nederzettingen ontstonden rond de heuvel van Santa Catalina. Tegenwoordig bekroont het beeld "Hulde aan

"Hulde aan de Horizon"
werk van Chillida. Gijón

Kerk van San Pedro. Gijón

de Horizon" van de Baskische beeldhouwer Eduardo Chillida deze buitengewoon fraaie zone.

Op verschillende plaatsen zijn nog sporen te vinden van de Romeinse aanwezigheid in *Gigia*, de toenmalige aanduiding van deze hoofdstad van de Groene Kuststreek.

Aan de rand van de Cantabrische Zee net naast de emblematische kerk van San Pedro bevinden zich de Thermen van Campo Valdés. Het oude openbare badhuis werd gebouwd tussen de eerste en de vierde eeuw na Christus en er zijn nog verscheidene muurschilderingen te zien waarmee de vertrekken ooit gedecoreerd waren, alsmede het verwarmingssysteem en een verzameling voorwerpen die een indruk geven omtrent het dagelijks leven in de beginjaren van onze jaartelling. In het Archeologisch Park van Campa

Torres, met een oppervlakte van 50.000 m², zijn de overblijfselen te zien van de legerplaats Noega waar de onbedwingbare Asturische krijgers woonden. Op een wandeling door het prachtig geconserveerde dorpje zijn preromeinse woningen en zelfs nog waterreservoirs uit die tijd te zien.

De keizerlijke troepen omringden *Gigia* met een stadswal, waarvan enkele delen gerestaureerd zijn en bezocht kunnen worden, zoals bijvoorbeeld de muren rond de Klokkentoren die op de plaats staat van een oude constructie uit de zestiende eeuw. Hier is tegenwoordig een interessante permanente tentoonstelling over de geschiedenis van Gijón te zien, gedocumenteerd met plattegronden, foto's en oude tekeningen. Van de bovenste verdieping van de Toren heeft men een buitengewoon fraai

uitzicht op de stad dat de bezoeker vooral niet mag missen.

Op een wandeling door de visserswijk Cimadevilla komt men bij het geboortehuis van Jovellanos, een beroemde inwoner van de stad. Hier zijn persoonlijke voorwerpen van deze politicus en verlichte schrijver te zien alsmede een belangwekkende schilderijenverzameling. Andere belangrijke gebouwen zijn het Paleis van Revillagigedo, een befaamd internationaal kunstcentrum, en de nabijgelegen Collegiale Kerk van San Juan Bautista.

Weer terug in de huidige tijd vormen het strand van San Lorenzo en de schitterende strandboulevard de belangrijkste toeristische

Strand van San Lorenzo. Gijón

attracties van deze hoofdstad die een stralend frisse indruk maakt. Ook vermeldenswaardig zijn El Musel, de levendige haven, en de mythische Calle Corrida, de winkelstraat bij uitstek van de stad. In de zomermaanden wordt Gijón bevolkt door vakantiegangers, aangetrokken door de zee maar ook door het uitgebreide aanbod aan evenementen en festiviteiten die kenmerkend zijn voor dit seizoen.

Paleis van Revillagigedo. Gijón

Via de A-66 bereiken wij na 26 kilometer het voorname Oviedo, de hoofdstad van het Prinsdom Asturië. Alvorens daar een wandeling door de historische straatjes te maken is het de moeite waard even te stoppen in Lugo de Llanera, een plaats die enkele kilometers ten noorden van de hoofdstad ligt. Hier bevond zich het oude *Lucus Asturum*, een dorpje dat waarschijnlijk een soort bedevaartsoord was waar Keltische goden vereerd werden.

Tegen het jaar 761 stichtten de abt Fromistano en diens volgelingen op de Ovetaoheuv

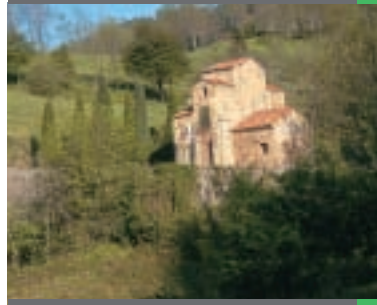
een agrarische kloosterinstelling die later omgevormd werd in een aan Sint Vincent gewijde kapel. De kleine nederzetting maakte een gestage ontwikkeling door, vooral toen koning Alfons II de Zedige begin negende eeuw het koninklijk hof verhuisde van Pravia naar het in opkomst zijnde Oviedo. Het stadje werd volgebouwd met schitterende paleizen, de gebruikelijke verdedigingsmuur en een prachtige tempel ter ere van de Verlosser, El Salvador, een spiritueel centrum waar later een eindeloze stoot pelgrims naar toe zou trekken.

Terwijl de plaats steeds meer de vorm van een stad begon aan te nemen ontstond er een geniale vorm van bouwkunst van een onuitsprekelijke primitieve schoonheid. Wij doelen hier op de Asturische preromaanse bouwstijl, een vorm van kunst die gekenmerkt wordt door innovatie op het

Santa María del Naranco. Oviedo

San Julián de los Prados. Oviedo

San Miguel de Lillo. Oviedo

gebied van de techniek en de versiering. Rondom Oviedo zijn drie eminente voorbeelden van deze bijzondere bouwkunst te bewonderen. Het best behouden gebleven bouwwerk is de kerk van San Julián de los Prados, waarvan de wanden versierd zijn met onderwerpen uit de Romeinse traditie. Op nog geen drie kilometer afstand van de hoofdstad bevinden zich op de Narancoberg de tempel van Santa María del Naranco, gebouwd op de plek waar ooit het koninklijk paleis van Ramiro I stond. En honderd meter

verderop de kerk van San Miguel de Lillo met een verfijnd repertoire aan versieringen uitgebeeld in steen. Het complex is door de UNESCO op de Werelderfgoedlijst geplaatst.

Op het gebied van kunst en kerken bleef de stad niet achter; de beste getuigenis daarvan vormt de kathedraal van Oviedo, gebouwd op de plaats waar vroeger de basiliek van El Salvador gestaan had. De constructie van dit gotische monument begon rond 1388 en werd halverwege de zestiende eeuw voltooid. Het meest opvallende element van deze

zogenoemde *Sancta Ovetensis* is ongetwijfeld de zestig meter hoge toren die trots uitsteekt boven een horizon van gebouwen uit de achttiende en de negentiende eeuw.

Kathedraal van Oviedo

Naast het Spaans-Vlaamse altaarstuk dat als een van de beste van het land beschouwd wordt, is het pronkstuk van de tempel de legendarische Cámara Santa. Vanuit het dwarschip van de kathedraal bereikt men de toegang tot deze oorspronkelijk preromaanse paleiskapel, waar de relikwieën en schatten bewaard worden die deze basiliek van Oviedo zoveel faam hebben bezorgd.

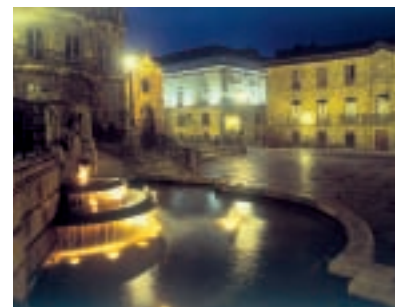
De bezoeker zal de schitterende beelden van de Twaalf Apostelen kunnen zien en zal zeker ook onder de indruk komen van prachtige kunstwerken vol historie zoals bijvoorbeeld het Kistje met het Agaat, het Kruis van de Engelen en het Kruis van de Victorie, het wapenbeeld van het Prinsdom Asturië.

In deze stad die gesierd wordt door talrijke fraaie bouwwerken is de echo van literaire werken te horen, uitstekend tot uitdrukking gebracht door de schrijver Clarín in diens roman *La Regenta*. Bij wijze van onvolledige opsomming noemen wij hier het klassieke gebouw van de Universiteit, een academische instelling daterend uit 1579, en het voormalige klooster van San Vicente waar tegenwoordig het Archeologisch museum van Asturië is gevestigd. Op een wandeling door het oude centrum dat een waar openluchtmuseum vormt, zien wij het paleis van La Rúa met de oudste gevel van de stad, het voormalig Provinciaal Hospitium, nu een schitterend hotel, en de Foncaladafontein in Asturische preromaanse stijl.

Als gevestigd bestuurlijk middelpunt, dienstencentrum en universiteitsstad weet Oviedo een bloeiende economie heel goed te combineren met het in ere houden van de oude tradities. Het karakteristieke plaza de la Escandaleria is het nostalgische centrum terwijl de stad ontspanning vindt in het Campo de San Francisco, een verfrissend koele groenzone met een oppervlakte van 60.000 m². De door elegante gevels omzoomde calle Uría is een uiterst levendige straat in deze elegante kosmopolitische stad die bovendien heel bekend is geworden in het buitenland dankzij de uitreiking van de "Prins van Asturiëprijs" die elk jaar plaatsvindt in het theater Campoamor.

Plaza de la Escandaleria. Oviedo

Plaza de Alfonso II. Oviedo

Klooster van San Vicente. Archeologisch Museum. Oviedo

Tránsito de Santa Bárbara. Oviedo

Kerk van Santa Cristina de Lena (interieur). Pola de Lena

De route vervolgt via de A-66 waar aan de rivier de Nalón het plaatsje Olloniego ligt, interessant vanwege de oude middeleeuwse brug en het monumentaal geheel gevormd door de ronde toren en het paleis van de familie Quirós, gebouwd tussen de veertiende en de zestiende eeuw. Oude documenten hebben aangetoond dat de Romeinen aanwezig zijn geweest in Mieres del Camino, aan het hoofd van het mijnbouwgebied El Caudal. Dankzij de rijke bodemschatten speelde deze plaats een sleutelrol

in het industrialisatieproces dat het negentiende-eeuwse Spanje kenmerkte, zoals nog te zien is aan de verscheidene herenhuizen die een mooi contrast vormen met de groene valleien. De toevoeging "del Camino" verwijst naar de locatie aan de Route van Santiago die via dit gebied in de richting van Oviedo liep; het was een bijna onmisbare pleisterplaats voor de pelgrims. In dit langgerekte stadje zijn het Casa Duró en het paleis van Camposagrado een bijzondere vermelding waard.

In de omgeving van Pola de Lena bevindt zich een ander bouwwerk in zuivere Asturische preromaanse stijl: het piepkleine kerkje van Santa Cristina de Lena, een architectonisch wonder met verscheidene Visigotische elementen. Weer terug op de route rijden wij vervolgens via de N-630 en de A-66 die ons naar Sevilla zullen brengen. Eerst dient men

echter de op 1379 meter hoogte gelegen bergpas van Pajares te doorkruisen, een prachtige natuurlijke grens tussen het Cantabrisch Gebergte en de Hoogvlakte. Het project voor deze weg ontstond eind achttiende eeuw dankzij het initiatief van onder anderen de uit Oviedo afkomstige Jovellanos en werd met succes voltooid in het jaar 1834.

Kerk van Santa Cristina de Lena (exterieur). Pola de Lena

FESTIVITEITEN EN GASTRONOMIE

De feestkalender van Asturië omvat evenementen als de Zwarte Week van Gijón, een jaarlijkse ontmoeting tussen schrijvers van detectives die elkaar ontmoeten in een open ruimte met bioscopen, boekenstalletjes, een reuzenrad en kramen waar *churros* gefrituurd worden. Het is een plek waar de inwoners zich thuisvoelen, evenals op de Internationale Jaarbeurs, de beste commerciële en industriële etalage van Noord-Spanje.

Op het feest van San Mateo in Oviedo worden allerlei activiteiten en vormen van vermaak georganiseerd, net als op de vele braderieën die in de zomer overal in Asturië te vinden zijn. In het eerste weekend van augustus wedijveren kanovaarders uit de hele wereld met elkaar tijdens het Wildwatervaren op de Sella dat aangemerkt wordt als een festijn van internationaal toeristisch belang.

De feestvreugde wordt vervolmaakt met de uitstekende plaatselijke gastronomie, een geraffineerd

Wildwatervaren op de Sellarivier

eenvoudige kookkunst die dichtbij de wortels van de streek blijft. Een stergerecht is de *fabada* van witte bonen, bloedworst, *chorizoworst*, beenham en spek. Zonder tekort te willen doen aan het vlees, vormen de visgerechten een belangrijk voedingselement van de inwoners van Asturië dankzij de uitgelezen schelp- en schaaldieren, sardines en zalm uit de binnenlandse rivieren. Men dient hier beslist eens cider uit het vat te drinken, een ideale begeleiding voor de befaamde kaassoorten van deze streek, vooral de kaas van Cabrales: volgens kenners "de beste blauwe kaas ter wereld". Op het gebied van zoete lekkernijen dient elk zichzelf respecterend menu afgerond te worden met bijvoorbeeld *arroz con leche requemao*, *carbayones* of *casadielles*.

Kaas van Cabrales

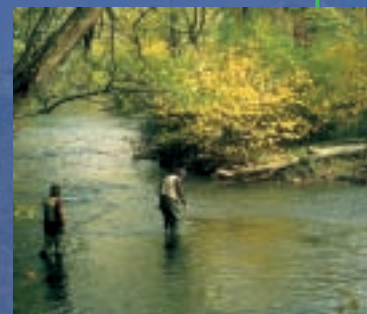

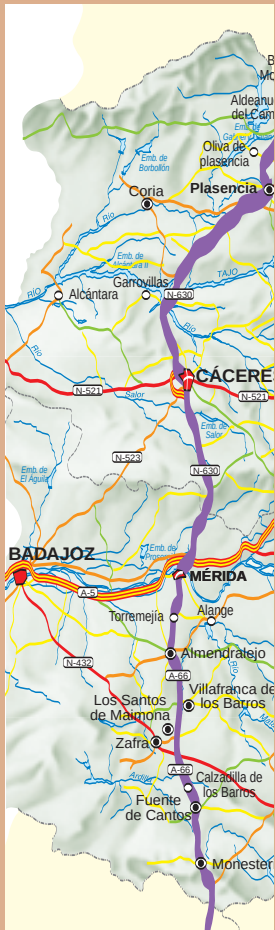
Cider
schenken

NATUURGEBIEDEN

Deze prachtige groene regio biedt eindeloos veel mogelijkheden voor het contact met de natuur. De meer dan driehonderd kilometer lange kust vol klippen en verlaten stranden wordt naar het binnenland toe namelijk begeleid door het uitdagende panorama van het Nationaal Park van de Picos de Europa, een uniek gebied in Spanje. Een wereld van watervallen die vanaf grote hoogte naar beneden razen en ravijnen zoals het ravijn van de Caresrivier, de meest geliefde

route van Asturië. Andere mogelijkheden zijn het merengebied van de Meren van Covadonga of het Natuurpark van Somiedo dat door de UNESCO tot Biosfeerreservaat is verklaard, tezamen met het Natuurpark van Redes en het bos van Muniellos.

CASTILLA Y LEÓN

Een universele taal voor een spirituele erfenis

Het midden houdend tussen legende en collectieve herinnering loopt de Zilverroute bijna vierhonderd kilometer lang door León en Castilië. Dit gebied met een rijke geschiedenis waarvan de sporen nog steeds duidelijk

aanwezig zijn, heeft een continu komen en gaan gekend van ontelbaar veel personen en allerlei vervoersmiddelen en heeft zelfs gediend als doorgangsroute van kuddes die elk jaar vanuit Extremadura naar het noorden werden gedreven.

Aangeraden wordt even een halte op de route te maken, net na de bergpas van Pajares, in Arbás del Puerto voor een bezoek aan de collegiale kerk uit de twaalfde eeuw. Gedurende de afdaling naar de vlakte komen wij langs vakantieplaatsen als Villamanín en Pola de Gordón waar in de zomer vrolijke festiviteiten georganiseerd worden. Eenmaal aangekomen bij het industriële plaatsje La Robla rijden wij verder via de C-629 die naar de befaamde grotten van Valporquero voert waar in een ondergronds drie kilometer lang netwerk van galerijen ontelbare dieptes, watervallen, stalactieten en stalagmieten te zien zijn.

De naamgeving van León is al een verwijzing naar de oorsprong van

deze prachtige meer dan tweeduizend jaar oude stad. Het was de oude legerplaats van de keizerlijke troepen, de *Legio VI* en VII, en vanaf het begin van de tiende eeuw de hoofdstad van het koninkrijk van Asturië en León. Na een periode van verval, veroorzaakt door de voortdurende invallen van de islamieten, maakte de stad weer een positieve ontwikkeling door dankzij de pelgrims die deze plaats bezochten op doortocht naar het graf van de apostel Sint Jakob in Santiago de Compostela.

Uit die glorierijke tijd is een aantal monumenten bewaard gebleven die verspreid staan door deze stad die op maat gemaakt lijkt te zijn voor een aangename wandeling en die de bezoekers graag verwelkomt. Het belangrijkste monument van deze hoofdstad is de kathedraal van Santa María die ten tijde van de constructie de *Pulchra Leonina* genoemd werd. In het jaar 1255 werd met de bouw begonnen op de plek waar vroeger een Romeaanse tempel

Kathedraal van Santa María, León

Basiliek van San Isidoro, León

stond die op zijn beurt gebouwd was op de overblijfselen van de Romeinse thermen van het stadje. Het is een groots geheel, zowel vanuit ethisch als esthetisch oogpunt gezien. Het beroemdste element wordt gevormd door de 1800 m² grote glas-in-loodvensters en wanneer het zonlicht hier doorheen schijnt verandert de kerk in wat de schrijver Miguel de Unamuno "een wonder van licht en steen" noemde. Aangeraden wordt een bezoek te brengen aan het kathedraalmuseum dat een interessante verzameling religieuze voorwerpen en schilderijen herbergt.

Niet minder belangrijk is de basiliek van San Isidoro, een hoogtepunt van de Spaanse kunst. Het Pantheon van de Koningen waar zich de stoffelijke overblijfselen van drieëntwintig koningen van León bevinden, is versierd met muurschilderingen die zo fraai zijn dat de prachtige crypte de "Sixtijsse kapel" van de

Romaanse kunst genoemd wordt. Alle aandacht gaat uit naar de majesteitlijke Pantocrator, geflankeerd door de vier symbolen van de Evangelisten. De wandeling dient te eindigen in het museo isidoriano, het museum waar een Visigotische bijbel uit het jaar 960 tentoongesteld wordt.

Aan de oever van de rivier de Bernesga bevindt zich het Hostal de San Marcos, een prachtig bouwwerk in renaissancestijl.

Hostal de San Marcos, León

Oorspronkelijk was dit een klooster en later een toevluchtsoord voor pelgrims en ook werd het enige tijd als gevangenis gebruikt; hier werd onder anderen Francisco de Quevedo gevangen gehouden. Via de verbazingwekkende gevel in platereske stijl gaat men het luxe hotel binnen dat onderdeel uitmaakt van de staatshotelketen van Paradores de Turismo. In de kloostergalerij van de kerk bevindt zich het museum van León met een uitgebreide tentoonstelling van onder meer het Kruis van Peñalba en de Christusfiguur van Carrizo, een klein ivoren kruisbeeld uit de elfde eeuw.

Behalve deze belangrijkste monumenten heeft León nog veel meer te bieden. Naast het paleis van de familie Guzmán, een uniek bouwwerk dat dienst doet als Provinciehuis, staat het

modernistische Casa de Botines, een werk van Antonio Gaudí. Het meest karakteristieke plekje van de stad is het Plaza Mayor en de Consistorio Viejo, het voormalige Raadhuis, dat eeuwenlang als het "uitkijkpunt van León" beschouwd werd. In deze wijk bevindt zich ook de kerk van Santa María del Mercado, die traditioneel bezocht wordt door pelgrims, en daarnaast de zogenoemde Barrio Húmedo, de Vochtige Wijk, een uitgaanszone waar men kan genieten van wijn en tapas in deze mooie harmonieuze stad met een oude geschiedenis waar het ook in het heden goed vertoeven is.

Op weg naar een van de hoogtepunten op de route verlaten wij León via de N-120/AP-71 en maken een eerste halte bij de kapel van de Maagd van El Camino, een eigentijds

Casa de Botines, León

bouwwerk waar de patrones van León vereerd wordt. In het iets verderop gelegen Hospital de Órbigo steken wij de rivier over via de gotische brug waar in de vijftiende eeuw de ridder Suero de Quiñones een hoofdrol speelde bij de zogenaamde *Paso Honroso*. Deze strijd was heel kenmerkend voor die tijd: in de hoop de liefde van Doña Leonor de Tovar te winnen, streden Don Suero en de zijnen hier een maand lang als ware Don Quichots, waarbij zij wel driehonderd lanzen braken.

Het door Plinius als "grandioze stad" aangemerkte Astorga was het belangrijkste legerkamp van Augustus gedurende de Cantabrisch-Asturische oorlogen, vervolgens was het een bestuurscentrum en tegenwoordig

is het een stadje dat het verleden goed weet te behouden en daarvan ook de vruchten plukt. Het emblematische *Asturica Augusta* is als knooppunt van de keizerlijke verbindingen in het noordwesten van het schiereiland een strategische plek op de Zilverroute want hier eindigde in wezen de streek *Iter ab Emerita Asturicam*. Ook tegenwoordig nog vormt deze plaats een fundamenteel hoogtepunt op de Route van Santiago en het commercieel centrum van het gewest La Maragatería.

In Astorga heeft het Romeinse erfgoed een vooraanstaande plaats behouden, zoals goed te zien is op een wandeling door de straten. In een reis door de tijd zien wij de grote en kleine

Bisschoppelijk Paleis. Astorga

thermen, het rioleringssysteem, de *ergastula* of gevangenis en het waterreservoir die in het verre verleden gebruikt werden.

Het meest geliefde bouwwerk van deze gewestelijke hoofdstad is de kathedraal, waarvan de constructie begonnen was in 1471. Het bouwwerk vertoont een aantrekkelijke combinatie van elementen waaronder vooral het hoofdaltaarstuk van de hand van Gaspar Becerra een vermelding waard is. Onder de prachtige edelsmeedkunst die in het museum wordt tentoongesteld noemen wij met name het zilveren kistje dat Alfons III de Grote geschonken had aan bisschop San Genadio. Naast deze tempel bevindt zich het

Bisschoppelijk Paleis, een andere uiting van de genialiteit van Antonio Gaudí in León. Hier is het interessante Routemuseum gevestigd, dat een rondgang biedt langs de hoogten van de Romeinse tijd, de Route van Santiago en de routes die vroeger gebruikt werden door de befaamde muilezeldrijvers uit La Maragatería.

Een ander karakteristiek bouwwerk is de middelste toren van het barokke Gemeentehuis aan het Plaza Mayor. Daar zijn twee figuren te zien die elk uur met hun hamers op de bel van de opmerkelijke klok slaan. Eveneens heel kenmerkend voor Astorga zijn gebouwen als de kerk van Santa Marta met de

Kathedraal van Astorga

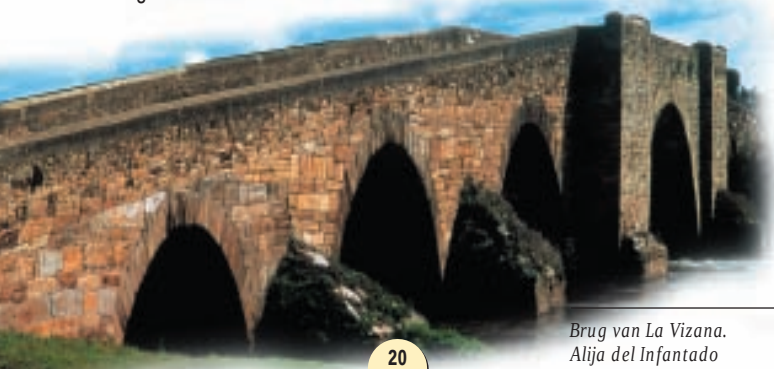
Gemeentehuis van Astorga

indrukwekkende cel van de kloosteringen van de besloten orde en het Chocolademuseum, in zijn soort uniek in Spanje. Een bezoek aan dit moderne bouwwerk vormt wellicht een waardig afscheid van deze stad die door Víctor de la Serna werd aangeduid als "een jonge vrouw van 2000 lentes".

Alvorens de A-6 op te rijden wordt aangeraden even te stoppen in Castrillo de los Polvazares dat befaamd is vanwege de klassieke *cocido maragato*, een waar gastronomisch genoegen. Temidden van een groen landschap bereiken wij La Bañeza, een plaats met een ver teruggaande geschiedenis. Verscheidene Romeinse divisies waren gestationeerd in deze zone

van waaruit een secundaire ader van de Zilverroute naar de huidige Portugese stad Braga liep. In het centrum staan de kerken van San Salvador en Santa María waar zich in het interieur een kostbare piëta van Gregorio Fernández bevindt.

De volgende bestemming is Benavente, het elegante "Stadje van de Graven". Deze oorspronkelijk Romeinse nederzetting speelde gedurende het Visigotische tijdperk een vooraanstaande rol en vormt tegenwoordig een belangrijk communicatieknooppunt. Uit het glorieus verleden zijn nog een aantal getuigenissen bewaard gebleven, zoals bijvoorbeeld de toren van El Caracol, het enige

Brug van La Vizana.
Alija del Infantado

overblijfsel van het plaatselijke kasteel waarnaast zich een moderne Parador de Turismo bevindt. Onder de religieuze bouwwerken is vooral de monumentale kerk van Santa María del Azogue interessant, met vijf schitterende Romaanse abscessen. De kerk van San Juan del Mercado vertoont dezelfde vorm en dateert uit de twaalfde eeuw.

De route vervolgt via enclaves als Granja de Moreruela en Montamarta waar nog de ruïnes van de oude kloosters te zien zijn die vele eeuwen geleden een belangrijke rol speelden in deze robuuste door de tijd getaande plaatsen. Hetzelfde geldt voor San Cebrián de Castro, te bereiken via een smalle B-weg waar zich de ruïnes van het kasteel van Castrotorafe bevinden.

De persoonlijkheid van het door de Romeinen genoemde *Oceli Duri* is nauw verweven met de eeuwige rivier de Duero, die het historische en culturele erfgoed met trots toont. Het "goed ommuurde" Zamora vond zijn wortels in de eeuwenoude Keltiberische nederzettingen die aanvoerders voortbrachten zoals bijvoorbeeld de legendarische Viriathus. Dit was ook een bolwerk van waaruit de Herovering ingezet werd en in de loop der eeuwen verkreeg deze plaats een zuivere schoonheid dankzij de Romaanse bouwkunst.

Kerk van El Salvador. La Bañeza

Gemeentehuis en Kerk van Santa María.
La Bañeza

Kerk van Santa María del Azogue.
Benavente

Klooster van Granja
de Moreruela

Het meest karakteristieke monument is de kathedraal die in de volksmond "de parel" genoemd wordt om vele gerechtvaardigde redenen.

Stadsmuur, Zamora

Kathedraal van Zamora

Dit bouwwerk uit de twaalfde eeuw heeft een koepel die oosters aandoet en die het geheel tot een van de meest originele werken van de Spaanse middeleeuwse bouwkunst maakt. In het interieur is vooral het koorgestoelte heel bijzonder, versierd met een moeilijk voorstelbare graad van perfectie. In het museum zijn schatten te bewonderen zoals bijvoorbeeld de zilveren monstrans bewerkt door Enrique de Arfe en de verzameling Vlaamse wandkleden met taferelen van de Trojaanse Oorlog.

In het oude centrum van Zamora bevindt zich een aantal Romaanse kapellen waarvan de eenvoudige vormen weerspiegeld worden in het water van het alomanezige "vadertje Duero". De kerk van La Magdalena, om maar een voorbeeld te noemen, herbergt

een mooi praalgraf met het liggende beeld van een dame uit de oudheid. De kerk van San Pedro y San Ildefonso, een van de fraaiste van deze provinciehoofdstad, heeft een schitterende Romaanse gevel en herbergt in het interieur een Vlaams drieluik.

Andere bijzonder interessante bezienswaardigheden zijn de historische stenen brug met zestien bogen en de rijkelijk versierde voorgevel van het paleis van de familie Momo dat uit de zestiende eeuw dateert. In het paleis met het Koord is het museum van Zamora gevestigd dat verschillende afdelingen telt voor archeologie, muntenverzamelingen en wapenkunde. Aan het bekoorlijke plein van Santa

María la Nueva bevindt zich het Paasweekmuseum met de mooiste beeldengroepen die tijdens de paasprocessies in Zamora door de straten meegedragen worden.

Als hij rustig wil genieten van al hetgeen de stad te bieden heeft zou de bezoeker kunnen logeren in de Parador de Turismo die gevestigd is in het paleis van de graven van Alba y Aliste, op een steenworp afstand van het Plaza Mayor, een waar genoeg voor alle zintuigen.

Alvorens de reis te vervolgen dienen wij twee mogelijkheden te overwegen die de N-122 biedt. Door in westelijke richting te rijden bereiken wij het nabijgelegen dorp Campillo met de Visigotische kerk van San Pedro de la Nave, gebouwd in de zevende eeuw en daarom een van de oudste kerken van Spanje. En in oostelijke richting bevindt zich op nog geen dertig kilometer afstand van de hoofdstad de monumentale plaats Toro waar de collegiale kerk van Santa María la Mayor bovendien torent die het uiterlijk van een

kathedraal heeft dankzij een byzantijnse koepel die aan de kathedraal van Zamora doet denken.

Weer terug op de N-630 rijden wij door de zogenoemde Wijnstreek, waar in het verleden legendarische veldslagen hebben plaatsgevonden. Het landschap is vrij kaal en niet langer weelderig groen, hoewel deze oneindige vlaktes ook aangename verrassingen verbergen op het gebied van kunst. Hier bezoeken wij de kapel van Morales del Vino en in het daarnaast gelegen dorp Corrales del Vino is in de kerk van Santa María Magdalena een fijnbewerkt Romaans stenen beeld van de Maagd Maria te zien dat uit de twaalfde eeuw dateert.

Het door Griekse schrijvers genoemde *Helmántica* is na een briljante historische loopbaan geworden tot het huidige Salamanca dat door de UNESCO op de Werelderfgoedlijst is geplaatst, waaraan de onderscheiding als "Europese Hoofdstad van Cultuur van het jaar 2002" nog

Kathedraal van Zamora

Collegiale Kerk van Santa María, Toro

toegevoegd kan worden. De voormalige Iberische nederzetting die in het jaar 220 voor Christus bestormd werd door Hannibal kwam tot ontwikkeling met de komst van de Romeinen, die bij wijze van erfenis een indrukwekkende brug over de Tormesrivier achterlieten die voltooid werd in de tijd van keizer Traianus. Hier kwam de geplaveide Zilverroute de stad binnen, als een ware as waarlangs cultuur en beschaving verbreid werden.

Het lot van deze legendarische enclave werd beslist toen koning Alfons X de Wijze hier in het jaar 1254 een van de oudste Universiteiten van Europa stichtte,

waardoor de stad een eeuwigdurende roeping als vormingscentrum verkreeg. Het in de Middeleeuwen als "De Wijze Stad" gedoopte Salamanca biedt een opeenvolging van schitterende bouwwerken uit een verleden dat op iedere hoek naar voren komt in Romaanse, gotische of renaissancestijl. Dit monumentaal geheel noodt tot een ontspannen wandeling waarbij de reiziger de bijzondere sfeer van deze historische universiteitsstad goed tot zich door kan laten dringen.

Deze hoofdstad is bijzonder vanwege de gouden gloed van de steensoort van Villamayor die is gebruikt voor veel van de bouwwerken. Er zijn niet minder dan twee kathedralen. De Oude Kathedraal is een buitengewoon fraai Romaans gebouw waarin een altaarstuk is te bewonderen dat als een van de meesterwerken van de oude Spaanse school beschouwd wordt. Naast dit twaalfde-eeuwse bouwwerk staat het grandioze complex van de Nieuwe Kathedraal, gebouwd gedurende een lange periode, van 1513 tot 1733.

Deze krachtsinspanning is echter zeer de moeite waard geweest, gezien de buitengewoon rijkversierde gevel van De Vergiffenis. De twee kerken staan met elkaar in verbinding, hetgeen het de reiziger mogelijk maakt een route te volgen die eindigt in het kathedraalmuseum dat talrijke uitgelezen religieuze voorwerpen herbergt.

De platereske voorgevel van de Universiteit vormt een prima les in theologie en geschiedenis, schitterend uitgehouwen in steen. Binnen deze tempel van de wetenschap waar de Spaanse taal tot ontwikkeling kwam, vinden wij het museum van Salamanca en het Universiteitsmuseum waar "de hemel van Salamanca" te zien is, een deel van de koepel van de oude bibliotheek, geschilderd door Fernando Gallego in 1490.

Het is een vrijwel onmogelijke opgave om een samenvatting te geven van alle monumenten in het stadscentrum, want in Salamanca is werkelijk de hele kunstgeschiedenis vertegenwoordigd. Een opmerkelijk karakteristiek

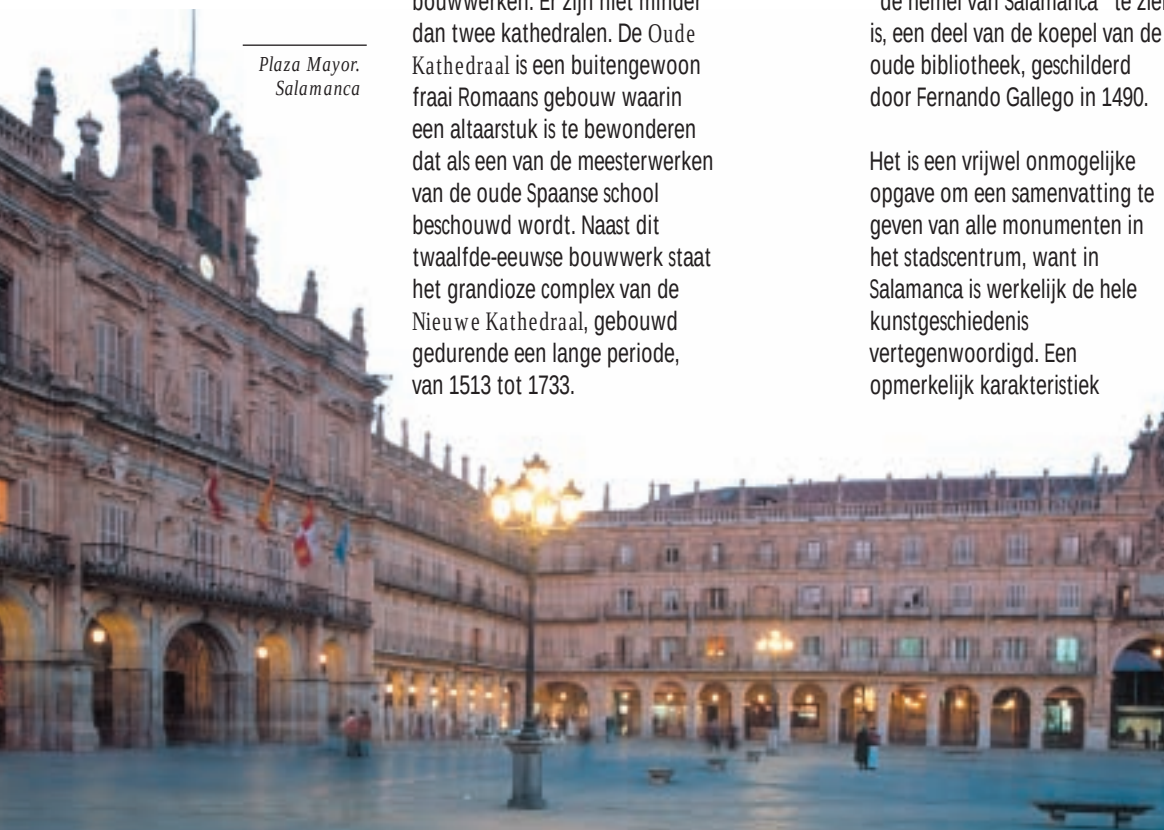

Voorgevel van de Universiteit. Salamanca

bouwwerk is het Huis met de Schelpen, versierd met het symbool van de pelgrims en met wapenschilden die refereren aan de adellijke bewoners. Het Plaza Mayor, een druk middelpunt van de stad, is een plateresk hoogtepunt dat geheel terecht beschouwd wordt als het fraaiste en meest harmonieuze plein van Spanje. Het vormt een mooie afsluiting van een bezoek aan deze stad die trots is op zijn eigen geschiedenis.

Veel reizigers maken via de C-510 even een omweg naar Alba de Tormes, een traditioneel pelgrimsoord aangezien Santa Teresa de Jesús hier gestorven is. In de kerken en kloosters worden verscheidene relikwieën van deze spirituele leidster bewaard. Via een afslag komen wij weer op de gewone route en bereiken spoedig Guijuelo waar de uitgelezen Iberische ham

*Plaza Mayor.
Salamanca*

geproduceerd wordt die is onderscheiden met een eigen Herkomstaanduiding.

Vanaf dit punt verandert het karakteristieke weidelandschap van Salamanca in een meer bergachtig gebied tot aan Béjar, de volgende halte op de route.

Deze plaats ligt aan de voet van de gelijknamige bergkam en biedt prachtige vergezichten dankzij een bevoorrechte ligging, alsmede het moderne skioord van La Covatilla. In het historisch centrum zijn een aantal interessante monumenten te zien, zoals het Hertogelijk paleis, de kerk van

Santa María en het paleis met een mooie tuin in renaissancestijl die El Bosque genoemd wordt.

Alvorens de route door de Autonome Gemeenschap Castilla y León te beëindigen rijden wij nog even via een smalle B-weg naar Candelario, waar de huizen een

schitterend voorbeeld van de geliefde bergdorparchitectuur vormen. Het is een vredige pittoreske enclave, een goed decor voor het afscheid van deze buitengewone streek die in de loop der eeuwen zijn schoonheid en tradities goed heeft weten te behouden.

FESTIVITEITEN EN GASTRONOMIE

Geheel in stijl met de historische rijkdom van de streek Castilla y León zijn veel festiviteiten voortgekomen uit voorouderlijke tradities. De ceremonie van Las Cantaderas die in oktober in León gehouden wordt, is gebaseerd op zang en dans voor de kathedraal. Het heidense Carnaval wordt onder grote belangstelling gevierd in Salamanca, de stad die met de Lunes de Aguas de terugkeer van prostitués vierde die op gezag van de zedige Filips II het middeleeuwse stadje gedurende de vastentijd dienden te verlaten. De buitengewone vieringen in de Paasweek van Zamora stijgen uit boven de religieuze motivatie en betekenen vooral een diepgevoelde uiting van collectieve culturele identiteit.

Een opsomming van heerlijke gastronomische gerechten uit deze provincie omvat als voorgerecht enkele plakjes cecina leonesa - pekelvlees - vergezeld van Guijueloham. De vleesgerechten die ambachtelijk vervaardigd worden en een vertrouwde smaak hebben dienen vergezeld te gaan van enkele glaasjes wijn van Toro, te herkennen aan de dieprode kleur en het uitgesproken bouquet. De regionale zoete lekkernijen zijn een echte luxe, zoals bijvoorbeeld de mantecadas van Astorga en de imperiales van La Bañeza, een waar genoeg voor de smaakpapillen.

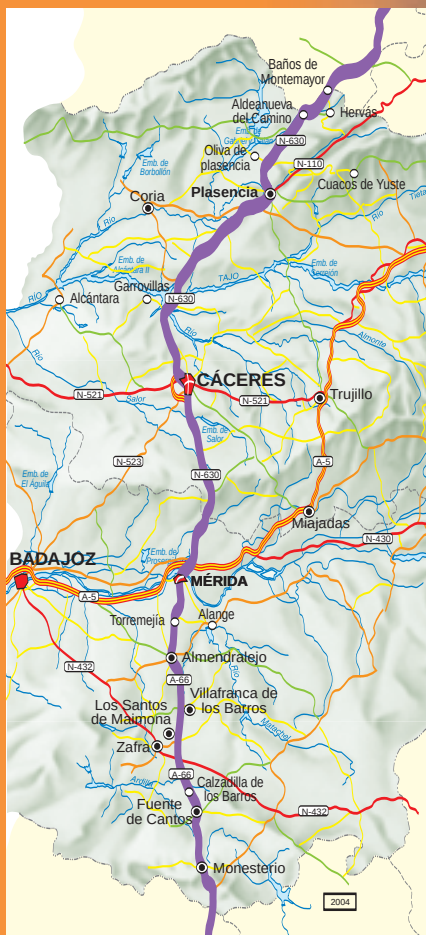
NATUURGEBIEDEN

Naast de indrukwekkende bergwanden in het noorden van de provincie zijn in het gewest El Bierzo mijnen te zien waar tijdens het Romeinse Keizerrijk goud gewonnen werd. De zone van Las Médulas is door de UNESCO op de Werelderfgoedlijst geplaatst bij wijze van erkenning van de invloed die deze bijna magische enclave in esthetische en culturele zin heeft uitgeoefend. De rijke natuur van Zamora komt goed naar voren in het Natuurpark

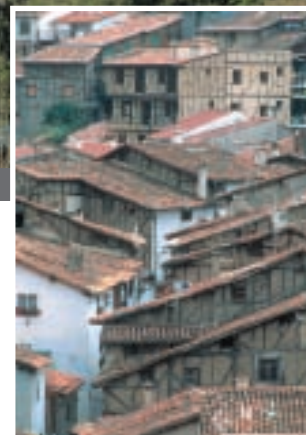
van het Meer van Sanabria, het grootste meer uit de ijstijd dat in Spanje te vinden is, en in het Natuurgebied van de lagunes van Villafáfila, het belangrijkste wetland van de Gemeenschap en leefgebied van de grote trap. En bij wijze van grandioos besluit verrijst het Gredosgebergte als een ondoordringbare granieten muur, bekroond door de formidabele bergtop Almanzor, tussen hemel en afdgrond.

Las Médulas

Brug en joodse wijk. Hervás

Joodse wijk. Hervás

EXTREMADURA

Glorierijk verleden gebeiteld in steen

Na de reis over de bergpas van Béjar vervolgt de route door het schitterende Extremadura dat onder meer befaamd is vanwege de sterk afwisselende landschappen. Dit gebied was ooit

een smeltkroes van oude en verfijnde beschavingen zoals nog te zien is aan de talrijke kunstuitingen en monumenten die van een rijk verleden spreken. De droom van de Romeinse keizers werd in deze idyllische streek volkomen verwezenlijkt en in Mérida lieten zij een prachtige uiting van de keizerlijke bouwkunst achter die sindsdien nooit meer is overtroffen.

De eerste plaats die wij tegenkomen is Baños de Montemayor waarvan de naam verwijst naar het befaamde kuuroord. De geneeskrachtige warmwaterbronnen werden reeds in de tijd van de Romeinen geëxploiteerd, zoals opgemaakt kan worden uit een aantal inscripties op stenen tafelen door gebruikers van de bronnen die de nymfen van Cáparra dankzeggen voor hun genezing. Met het verstrijken van de eeuwen is hier

in wezen niet veel veranderd, want ook tegenwoordig nog biedt dit vakantieoord een kuuroord met uitstekende moderne voorzieningen.

Een afslag naar links voert ons naar Hervás, een stadje waar een van de meest geliefde jodenwijken van het Iberische Schiereiland behouden is gebleven. Hier woonden joden en christenen in goede harmonie samen en kon de joodse bevolking een eigen wijk stichten, met smalle straatjes en een autochtone bouwstijl die bekend is als "vakwerkhuisen".

De route vervolgt langs de steeneiken van de akkers van Extremadura, waartussen af en toe de vechtstieren die hier gefokt worden zijn te ontwaren, en bereiken Aldeanueva del Camino, waarvan de naam verwijst naar de Zilverroute die deze plaats doorkruist. Vroeger werd deze ook wel de “Mozarabische Route van Santiago” genoemd aangezien de pelgrims die van Andalusië of van Extremadura zelf op weg waren naar Santiago de Compostela hier altijd langs kwamen.

Iets verderop loopt na een bocht rechts een korte weg naar Oliva de Plasencia waar een prachtig deel van de oorspronkelijke heirweg bewaard is gebleven. Op de plek van een oude nederzetting stichtte keizer Augustus het huidige Cáparra, dat later in de tijd van Nero geplaveid werd. Als middelpunt van een welvarend gewest vormde dit vakantieoord van de Romeinen een essentiële enclave op de Zilverroute. Van de schitterende openbare gebouwen is bij wijze van fraaie herinnering een vierzijdige triomfboog bewaard gebleven, die in Spanje en in de rest van de wereld beschouwd wordt als een uniek exemplaar.

Aan de oever van de rivier de Jerte die dwars door deze plaats loopt ademt Plasencia de sfeer van een glorierijk verleden dankzij het buitengewone monumentale

Boog van Cáparra, Plasencia

erfgoed. Op de funderingen van een nederzetting die reeds in het Neolithicum bestond stichtte koning Alfons VIII in 1186 deze stad die een wapenschild heeft met de volgende intentieverklaring: “opdat dit God en de mensen moge behagen”.

Het kathedraalcomplex omvat twee kerken die qua tijdperiode en uiterlijk sterk van elkaar verschillen. De oude kathedraal waarvan de eerste steen gelegd werd in de dertiende eeuw vertoont een fijnbewerkte stenen voorgevel met veel details en in de bovenste nis een tafereel van de Annunciatie. Binnen is de kloostergalerij in cisterciënzer stijl een uiting van uitstekende smaak. De constructie van de nieuwe kathedraal werd begonnen in 1498 en hieraan hebben de beste kunstenaars en bouwmeesters van die tijd meegewerkt. De sporen van hun talent leven voort in het altaarstuk dat versierd is met schitterende beelden van Gregorio Fernández en in het

prachtige koorgestoelte van de hand van Rodrigo Alemán. In het kathedraalmuseum is een uitstekende schilderijencollectie te zien, alsmede verscheidene verzamelingen religieuze ornamenten en voorwerpen voor de eredienst.

In het centrum van Plasencia zijn talrijke paleizen en herenhuizen te zien waaraan de maatschappelijke status van hun eigenaren afgelezen kon worden. Voorbeelden zijn het mooie Huis van de Deken en het Romaanse Paleis van de familie Monroy waar koning Ferdinand de Katholieke ooit gewoond heeft. Het prachtigste civiele bouwwerk is het paleis van de Markiezen van Mirabel met vertrekken waar archeologische voorwerpen uit het tijdperk van de Romeinen tentoongesteld worden. Daarnaast staat het klooster van Santo Domingo dat is omgebouwd tot een luxueuze Parador de Turismo. Een vermelding apart verdienen de stadswallen, het bekoorlijke Plaza Mayor en het Gemeentehuis waar op de klokkentoren het beroemdste personage van de stad is te zien: opa Mayorga, die tot in eeuwigheid de taak heeft ieder uur de klok te luiden voor de inwoners.

Vanuit Plasencia kunnen twee excursies gemaakt worden waarvan de reiziger zonder enige twijfel volop zal genieten.

Stadswallen, Plasencia

Huis van de Deken, Plasencia

Uitzicht op Plasencia

Via de EX-203 bereikt men na ongeveer 35 kilometer het klooster van Yuste, een fantastisch middelpunt van kunst en cultuur. Het belang van deze plaats werd nog onderstreept doordat keizer Karel V hier tot aan zijn dood in afzondering heeft gewoond. Precies in tegenovergestelde richting voert de C-511 ons naar Coria, een

Klooster van Yuste

plaats die vooral bekend is vanwege de rijkelijk versierde kathedraal.

Beide excursies zijn werkelijk de moeite waard, hoewel de hoofdroute vervolgt naar het zuiden dat reeds aangekondigd wordt door het zacht glooiende landschap aan de horizon van Extremadura. De N-630 loopt nu via het in 1969 ingewijde stuwmeer van Alcántara over de rivier de Taag. Onder het water verdwenen talrijke oorspronkelijke overblijfselen van de oude Zilverroute, ofschoon er nog enkele bogen behouden zijn gebleven van de brug van Alconétar die nog uit de tijd van Traianus dateert. Als het water laag staat verschijnt als een spook uit het verleden de toren van Floripes, een bouwwerk uit de vijftiende eeuw dat vernoemd is naar een ridderlegende uit die tijd.

Aan de andere kant van deze grens voert de CC-113 nog geen acht kilometer verderop naar

Garrovillas. Dit is een van de fraaiste authentieke plaatsen van Extremadura waar prachtige bouwwerken te zien zijn. Vooral het majesteitelijk door zuilengangen omgeven plein betekent een waar genoegen voor het oog. Dezelfde weg leidt naar Alcántara, een belangrijk politiek en militair centrum gedurende de Middeleeuwen. In deze bakermat van de heilige Pieter van Alcántara zijn verscheidene religieuze gebouwen te bewonderen, evenals de monumentale brug over de Taag, het grootste bouwwerk van de Romeinse ingenieurs dat tot in onze dagen behouden is gebleven.

Het *Norba Caesarina* werd door de Romeinen gesticht rond het jaar 33 voor Christus; het was een kolonie die als een belangrijk strategisch punt beschouwd werd, zoals nog te zien is aan de overblijfselen van de oude stadsmuren en een poort die nog in vrijwel ongeschonden staat

verkeert, de zogenoemde Christusboog. De Zilverroute liep in werkelijkheid niet door het monumentale Cáceres dat in 1986 door de UNESCO erkend werd als Werelderfgoedstad, maar door de militaire legerplaats *Castra Cecilia* dat in de omgeving van deze provinciehoofdstad lag waar zorgvuldig een van de schitterendste en best geconserveerde monumentale gehelen behouden is gebleven.

De Almohaden vernieuwden de stadswallen en lieten bouwwerken achter zoals de toren van El Bujaco. Ook gaven zij de naam aan het stadje die verwees naar het grote aantal vestingen - *alcázares* - die hier al in de oudheid aanwezig waren. Na de verovering door koning Alfons IX in het jaar 1229 speelde Cáceres een sleutelrol in de controle van het gebied tussen de rivieren de Taag en de Guadiana. Een groot aantal edelen en krijgslieden werden aangetrokken door de welvaart en zij wedijverden met elkaar bij het

bouwen van paleizen, kerken en monumenten die deze plaats een elegante koninklijke uitstraling zouden verlenen.

In het stadscentrum verschenen allerlei bouwwerken die een mooie weergave vormen van de geschiedenis van deze plaats. Bepaalde periodes van ontwikkeling en welvaart, zoals bijvoorbeeld na de ontdekking van de Nieuwe Wereld, droegen bij aan de verrijking van de stad, dankzij het goud en de eer die de veroveraars terugbrachten na hun avontuur in Amerika. Een goed voorbeeld van deze pracht en praal is het paleis van de familie Toledo-Moctezuma die ontstond uit de rassenvermenging tussen een avonturier uit Cáceres en een deftige Azteekse prinses.

Het hart van de hoofdstad bevindt zich op het charmante Plaza Mayor, vroeger een middelpunt voor jaarbeurzen en warenmarkten, met het Gemeentehuis en de Arcade van La Estrella die symbool staat voor

Provinciaal Museum van Cáceres. Waterreservoir

Arcade van La Estrella. Cáceres

Cáceres. Via deze boog bereikt men het wirwar aan straatjes en monumenten die een harmonieus geheel vormen in de oude wijk. Rondom het plaza de Santa María bevindt zich de gelijknamige kathedraalkerk, een bouwwerk met gotische en Romaanse kenmerken dat in het interieur een schitterend altaarstuk van cederhout herbergt. Hier wordt de Zwarte Christus vereert, een beeld dat volgens de legende deze bijzondere kleur verkreeg nadat het de laatste blikken van de terechtgestelden op het schavot toegeworpen kreeg. Tegenover deze tempel staat het Bisschoppelijk paleis met op de voorgevel enkele medaillons die verwijzen naar de ontdekkingsreizen in Amerika.

Iets verderop bevindt zich aan het plaza de San Jorge het barokke gebouw van de Sociëteit van Jezus dat tegenwoordig in gebruik is als cultureel centrum en het paleis

van Los Golfines de Abajo bekroond door een elegante opengewerkte daklijst. Dit is geen uitzondering in deze wijk, want rondom is een hele rij herenhuizen te zien die verfraaid zijn met traliewerk en balkons uit allerlei periodes in verschillende bouwstijlen met daarnaast paleizen getooid met indrukwekkende wapenschilden. Een voorbeeld daarvan is het Huis met de Aap, genoemd naar een aapachtig figuur tussen de ornamenten, het Huis met de Zon of de van kantelen voorziene toren van de Ooievaars.

Maar er zijn nog veel meer interessante gebouwen. Het Huis van de Commandeur van Alcuéscar is omgetoverd in een mooie Parador de Turismo en iets verderop herbergt het paleis met de Windwijzers het Provinciaal museum. In een van de vertrekken is zelfs het reservoir te zien dat de bevolking van water voorzag in de

islamitische tijd. Tenslotte raden wij de bezoeker aan bij volle maan eens een avondwandeling te maken door het monumentale Cáceres: dit zal zonder enige twijfel een onvergetelijke ervaring betekenen.

De N-521 biedt de mogelijkheid tot een bezoek aan het majesteitlijke Trujillo, bakermat van veroveraars als Francisco Pizarro wiens standbeeld het indrukwekkende Plaza Mayor siert. In deze stad zijn talrijke kerken, kloosters en herenhuizen te zien waarvoor graniet als bouw materiaal is gebruikt. Via een B-weg in dezelfde richting bereiken wij Guadalupe, een bedevaartscentrum bij uitstek in Extremadura dankzij het enorme sanctuarium. Het klooster, dat op de Werelderfgoedlijst staat, vormt een van de hoogtepunten van de middeleeuwse christelijke kunst

door fantastische elementen als de kloostergalerij in mudejarstijl, de niskapel van de zwarte Madonna en een indrukwekkend museum.

Nog onder de indruk van deze fascinerende esthetische en spirituele ervaring bereiken wij de volgende halte op de route: Mérida, weer op de Zilverroute. Deze hoofdstad van de Autonome Gemeenschap Extremadura is eveneens door de UNESCO als Werelderfgoed aangemerkt. Ooit stond deze plaats aan het hoofd van de Romeinse provincie *Lusitania*. Het zogenoemde *Emerita Augusta* werd in het jaar 25 voor Christus gesticht door Publius Carisus met veteranen van de Cantabrische en Asturische oorlogen en vormde het beginpunt van de historische heirweg *Iter ab Emerita Asturicam*.

Als negende op de ranglijst van belangrijkste plaatsen binnen het keizerlijke mozaïek verkreeg Mérida welvaart en glamour dankzij een scala aan bouwwerken en zelfs een renbaan dat enig in zijn soort was met een tribune die plaats bood aan 30.000 toeschouwers. Een groot deel van dit sensationele erfgoed is ongeschonden tot in onze tijd bewaard gebleven en vormt tegenwoordig een van de meest verbazingwekkende archeologische vindplaatsen ter wereld. Alvorens het centrum

Klooster van Guadalupe

Aqueduct van Los Milagros. Mérida

binnen te rijden wordt aangeraden even te stoppen bij het stuwmeer van Proserpina dat de naam ontleent aan de godin die genoemd wordt op een stenen tafel die hier gevonden werd. De stad werd van water voorzien door het aquaduct van Los Milagros, een formidabele constructie van granietblokken.

Een onderdeel van het monumentaal erfgoed van Mérida is het prachtigste complex van theaterconstructies aan de Zilverroute. Zo is er het sensationele theater met een halfronde tribune in 32 lagen, het amfitheater waar de spectaculaire gladiatorgevechten plaatsvonden en de monumentale renbaan die nog in zijn geheel te zien is. En dat is nog niet alles, want op een wandeling door de straten van Mérida verschijnen overal Romeinse ruïnes. De bezoeker dient vooral onder de indrukwekkende Boog van Traianus door te lopen die vijftien meter hoog is en de oude brug

Romeins Theater van Mérida

over de Guadiana te bekijken die 60 bogen telt en 792 meter lang is; tegenwoordig is dit een voetgangersgebied.

Op het gebied van religieuze bouwwerken zijn er de Tempel van Diana aan het hoofd van het grote plein van deze plaats, versierd met beelden en een fries met medaillons die nog steeds bewonderd kan worden. Ooit stond hier nog een andere tempel gewijd aan de god Mars; een deel van het bouw materiaal daarvan is gebruikt voor de constructie van de kapel die *hornito de Santa Eulalia* genoemd wordt en die de toegang vormt tot de kerk die gebouwd werd ter ere van de patrones van Mérida. De stad werd na de neergang van het Romeinse Rijk een middelpunt van het christendom, zoals later ook andere beschavingen hun sporen

hier hebben achtergelaten. Een prachtig voorbeeld daarvan is de citel, de Alcazaba, die door de islamieten voltooid werd in het jaar 835.

De wereldwijde bekendheid van de stad is echter ook te danken aan getuigenissen als het Mozaïek van de Vissen dat te zien is in het Huis van het Amfitheater of het woonhuis van een welgestelde familie uit eind eerste eeuw na Christus, het Casa del Mitreo, waar zich een kunstzinnig kosmologisch mozaïek bevindt. In het Nationaal Museum voor Romeinse Kunst dat uniek in zijn soort is heeft de architect Rafael Moneo een tentoonstellingsruimte gecreëerd waar een indrukwekkende verzameling beelden en allerlei voorwerpen te bewonderen zijn die blijken geven van de periode van bloei die Mérida onder de Romeinen gekend heeft.

Via de BA-6011 bereiken wij enkele kilometers verderop het plaatsje Alange, befaamd vanwege de geneeskrachtige waterbronnen en een kuuroord dat reeds in het Romeinse tijdperk in gebruik was. Weer terug op de N-630 is de eerstvolgende plaats Torreamejía met als belangrijkste bezienswaardigheid de Romeinse overblijfselen die gebruikt zijn voor de constructie van een aantal gebouwen. In Almendralejo bevinden zich enkele interessante

religieuze en civiele bouwwerken, zoals bijvoorbeeld het paleis van de Markies van Monsalud. In dit stadje werden José de Espronceda en Carolina Coronado geboren, twee belangrijke personages van de Spaanse romantische dichtkunst. Iets verderop ligt Villafranca de los Barros waar nog een deel van de oorspronkelijke Zilverroute te zien is, Romeinse overblijfselen die ook bewaard zijn gebleven in Los Santos de Maimona, een plaats waar wij even van de route zullen afwijken.

Wij zullen namelijk een bezoek brengen aan Zafra, dat "het kleine Sevilla" genoemd wordt vanwege het bekoorlijke centrum en de mooie monumenten. Het meest authentieke deel van dit stadje bevindt zich rondom het Plaza Grande en het Plaza Chica, met elkaar verbonden door middel van zuilengangen. De Vesting van deze levendige plaats, waar elk jaar befaamde

Paleis van Monsalud. Almendralejo

FESTIVITEITEN EN GASTRONOMIE

Net als hun voorvaders vele eeuwen geleden koestert de bevolking van Extremadura een grote liefde voor het theater, die goed tot uitdrukking komt in het Klassiek Theaterfestival dat in de zomermaanden gehouden wordt in de prachtige Romeinse ambiance van Mérida. Een belangrijke datum is het feest van San Jorge waarbij de heroovering van Cáceres herdacht wordt met een optocht van draken, gevolgd door een vriendschappelijke strijd tussen "mores" en "christenen". Het WOMAD-festival van Cáceres geniet internationale bekendheid en vormt de eerste helft van mei een ontmoetingsplaats voor meer dan honderdduizend jongeren uit alle hoeken van de wereld. Het festival is voornamelijk gewijd aan muziek, hoewel er ook culturele evenementen gehouden worden alsmede een kleurrijke volkskunstmarkt. De Paasweek vormt een diepgewortelde traditie die

zowel in Cáceres als in Mérida uitgebreid gevierd wordt, net als de traditionele Martes Mayor die in augustus in Plasencia gehouden wordt.

Op het gebied van de gastronomie vormen de overheerlijke pata negra hammen een sterproduct onder de varkensvleesproducten van Extremadura, onderscheiden met de Herkomstaanduiding "Dehesa de Extremadura". De ham vormt een prima inleiding op karakteristieke gerechten als migas, frites en lamsstoofschotels, slechts een paar van de talrijke hoofdgerechten die in deze streek zeer geliefd zijn, evenals kaas- en oliesoorten die terecht een goede faam genieten. Binnen de belangrijke wijnproductie van deze regio, waaronder verscheidene zones onderscheiden zijn met de benaming "Ribera del Guadiana", is de meest befaamde wijn de troebele vino de Cañamero die uitstekend begeleid kan worden door tocinillos de cielo of perrunillas die een weldaad zijn voor zowel het reukvermogen als de maag.

veemarkten gehouden worden, is tegenwoordig een gerieflijke Parador de Turismo die vernoemd is naar Hernán Cortés ter herinnering aan het verblijf van deze veroveraar in dit paleisachtige herenhuis.

Na een korte halte in Calzadilla de los Barros voor een bezoek aan het altaarstuk van de

parochiekerk bereiken wij Fuente de Cantos, een plaats die bekend is als de bakermat van Francisco de Zurbarán, een van de beste schilders aller tijden. De interessante route door Extremadura eindigt in Monesterio, een strategische enclave op de Zilverroute, befaamd vanwege de uitstekende wijn en hammen.

NATUURGEBIEDEN

De rijkelijk gevarieerde natuur van Extremadura komt allereerst goed naar voren in het weelderig begroeide dal van Ambroz op de grens met Castilië waar zich recente stuwwallen bevinden zoals dat vernoemd naar de schrijver Gabriel y Galán. Het gewest La Vera onderscheidt zich door kloven met kristalhelder water omgeven door een indrukwekkend landschap waar talrijke overblijfselen uit de prehistorie en de Romeinse tijd te vinden zijn. Dit is ook het geval in het dal van de Jerte, een paradijs

in de natuur waar kersenbomen afgewisseld worden door olijfbomen. De mooiste en meest uitgestrekte ecologische zone van Extremadura bevindt zich in het Natuurpark van Monfragüe, een bijna 18.000 hectare groot mediterraan bosgebied dat een toevluchtsoord vormt voor een grote verscheidenheid aan inheemse diersoorten. Ook noemenswaardig zijn de weidegronden en het grote aantal stuwwallen in het Natuurpark van Cornalvo of de Romeinse stuwdam in Mérida.

ANDALUSIË

Een mozaïek van gouden monumenten en oude culturen

Het laatste deel van de Zilverroute leggen wij af in het stralende pittoreske Andalusië, een streek die doordrenkt is van een geheel eigen persoonlijkheid die reizigers uit alle tijden heeft gefascineerd. De gouden gloed van de prachtige monumenten kleurt deze Gemeenschap in gewijde tinten. Ook de meest stereotype kenmerken zoals zon, vrolijkheid en tradities zijn volop van toepassing op deze streek. De steden in het zuiden van Spanje hebben een vooraanstaande rol gespeeld bij allerlei gebeurtenissen, veroveringen, heldendaden en anekdotes die tezamen een rozenkrans van feiten en mythes vormen waar de reiziger op zijn gemak van zal kunnen genieten.

Hoewel er ooit een weg meer naar het oosten toe bestond die langs Almadén de la Plata en Castilblanco de los Arroyos liep, rijden wij Andalusië binnen via Santa Olalla de Cala, het voorname Romeinse *Poncia*. Deze plaats ligt op

Romeinse Ruïnes. Italica

de uitlopers van de Sierra Morena en is vooral interessant vanwege de overblijfselen van het kasteel uit de dertiende eeuw en de kerk van La Asunción. De witte volksbouwkunst van El Ronquillo verwelkomt ons in de provincie Sevilla; noemenswaardige monumenten zijn de kerk van El Divino Salvador en de kapel van Nuestra Señora de Gracia waar zich een bekoorlijk beeld van de gelijknamige Maagd Maria bevindt.

De route vervolgt naar Santiponce, in de Romeinse tijd een elegante plaats die *Italica* genoemd werd. Hier bevindt zich het belangrijkste archeologische erfgoed van Andalusië: de ruïnes van de stad die in het jaar 206 voor Christus gesticht was door Publius Cornelius Scipio, *Africanus Major*, tezamen met de overlevenden van de veldtocht tegen de Carthagers. Dit was de eerste nederzetting buiten het Italiaanse Schiereiland in een

gebied dat zich zou ontwikkelen tot een van de rijkste zones van het keizerrijk.

Een bewijs van het glorieus verleden van deze geboorteplaats van de keizers Traianus en Hadrianus is dat hier ooit een eigen munt geslagen werd en er rioleringsystemen, thermen, paleizen en openbare gebouwen verrezen die een indruk geven omtrent de levensstandaard van de inwoners. De privé-woningen waren versierd met schilderijen en mozaïeken, zoals bijvoorbeeld het mozaïek van "het hoofd van Medusa". In het Huis met het Planetarium is naast schitterende tegels ook een bakkersoven te zien die voor het publiek gereconstrueerd is.

Bijzonder zijn ook de beelden van keizer Hadrianus en het kolossale naakte borstbeeld van Traianus, beeldhouwwerken die een uiterst realistische indruk maken en waarvan de makers duidelijk het

Griekse ideaalbeeld niet onderschreven. Het belangrijkste bouwwerk dat tot in onze dagen bewaard is gebleven is het enorme amfitheater waar meer dan 25.000 toeschouwers een zitplaats vonden en dat voor het grootste deel nog in goede staat verkeert. In het huidige Santiponce wordt aanbevolen een bezoek te brengen aan het klooster van San Isidoro del Campo met een bijzonder altaarstuk van de beeldhouwer Juan Martínez Montañés.

Het dicht tegen de hoofdstad aan gelegen Camas is voornamelijk beroemd geworden vanwege het feit dat hier de formidabele Tartessische schat van El Carambolo is aangetroffen die te bewonderen is in het Archeologisch museum van Sevilla, alsmede een beeld van de godin Asjarte daterend uit de achtste eeuw voor Christus, afkomstig uit Egypte.

Aan het andere uiteinde van de route die ons van het noorden naar het zuiden van het schiereiland heeft

gebracht bereiken wij vervolgens de stad die unaniem beschouwd wordt als een van de fraaiste hoofdsteden ter wereld. Ofschoon er bewijzen zijn gevonden voor permanente menselijke nederzettingen die teruggaan tot de negende eeuw voor Christus, vertoont de plaatselijke mythologie een voorkeur om de oorsprong van Sevilla in verband te brengen met legendarische gebeurtenissen met goden uit de oudheid in de hoofdrol. Zo wordt wel beweerd dat het Hercules zelf was die de inspiratie had met zes stenen zuilen de plek aan te wijzen waar Julius Caesar de stad diende te stichten. Langs de wandelboulevard van de Alameda de Hércules staan de beelden van deze Sevilliaanse mythes bij wijze van welverdiende erkenning.

Inderdaad zou Julius Caesar de *Colonia Julia Romula Hispalis* stichten waar zich tegenwoordig het stadscentrum bevindt,

Kathedraal en Giralda. Sevilla

vrijwel recht tegenover de Iberische stad *Hispal* op de plek van de huidige Triana-wijk. Uit die tijd zijn enkele Romeinse zuilen bewaard gebleven aan de Calle Mármol en de toenmalige economische welvaart is ook af te lezen aan het water van de Guadalquivir, die onder de Romeinen over een lengte van 200 kilometer bevaarbaar was.

De islamitische beschaving zou de stad zijn bijzondere karakter en levendigheid verlenen, waaronder de Giralda, een wonder van ranke harmonie die een universeel bekend symbool van Spanje vormt. Het tijdperk van de Herovering betekende voor Sevilla opnieuw een hoogtepunt, waarna de stad tot een bureaucratisch middelpunt werd waar de goudstroom binnenkwam vanuit het pas ontdekte Amerika. Hierdoor ontstond een stadsbeeld vol tot de verbeelding sprekende tegenstellingen, een schittering van kunst, licht, dichtkunst en legende.

Een wandeling door deze bekoorlijke uiterst authentieke stad dient te beginnen bij het buitengewone complex van de gotische kathedraal, waarvan de eerste steen gelegd werd in het jaar 1403. Het bouwwerk staat op de plaats van de voormalige Almohadenmoskee. Verteld wordt dat de geestelijken uit die

tijd die betrokken waren bij de bouwplannen tegen elkaar hadden gezegd: "Laten wij een kerk bouwen die zo groot wordt dat degenen die hem later in voltooid staat aanschouwen ons voor gek zullen verklaren". Zij vervulden hun belofte zoals blijkt uit de esthetische virtuositeit van het kerkgebouw. Bijzondere aandacht verdienen het altaarstuk in de hoofdkapel dat een onovertroffen hoogtepunt van de christelijke kunst betekent, het kolossale grafmonument van Christoffel Columbus, de schilderijen van Goya en Zurbarán en de schat van de sacristie met de spectaculaire drie meter hoge zilveren monstrans, een werk van Juan de Arfe. Ter vervolmaking van het geheel staat bovenop de Giralda, afgetekend tegen de

Reales Alcázares. Sevilla

Uitzicht op Sevilla

schone hemel van Andalusië, het beeld dat de “Overwinning van het Geloof in Christus” voorstelt.

Tegenover de basiliek bevindt zich het paleiscomplex van de Reales Alcázares, een waar juweel in mudejarstijl dankzij de ongelooflijk mooie decoratie van de binnenplaatsen en de vertrekken. De bekoorlijke tuinen vormen een prachtige aanvulling van Moeder Natuur op het werk van de mens. Ook de Torre del Oro, nog een karakteristiek bouwwerk dat overal op ansichtkaarten te zien valt, is omgeven door een Arabische sfeer. De naam van deze uit het jaar 1220 daterende constructie verwijst naar de tegels met een goudachtige metaalglazuur waarmee de toren ooit was bedekt. Hier werden de edele metalen uit de Nieuwe Wereld

opgeslagen. In het Archivo de Indias worden de documenten uit de koloniën bewaard en tussen de duizenden dossiers bevindt zich ook het dagboek van Christoffel Columbus.

In de wirwar aan straatjes van Sevilla is altijd van alles te zien, vooral in de oude joodse wijk Santa Cruz en de fraaie gevels, het traliewerk en de karakteristieke patio's die het hele jaar door opgefleurd worden met bloemen. In de fascinerende calle Sierpes waar de sfeer van Sevilla uitstekend tot zijn recht komt lijken de stemmen van de schelmen die hier in de Gouden Eeuw samenscholden nog steeds te weerklinken. Men krijgt de indruk dat er nooit een einde komt aan de stroom bezienswaardigheden. Zo is er ook de monumentale Tabaksfabriek

Museum voor Schone Kunsten

Huis van Pilatus

waarin tegenwoordig de Universiteit gevestigd is en het Huis van Pilatus, een van de belangrijkste burgerlijke bouwwerken van de hoofdstad. Op de grote binnenplaats zijn borstbeelden van Romeinse keizers en andere interessante archeologische vondsten te zien.

Het museum voor Schone Kunsten, gevestigd in een voormalig klooster, biedt een

tentoonstelling van de op een na belangrijkste schilderijenverzameling van Spanje, met werken van Goya, El Greco en Velázquez. Beroemde stierenvechters treden op in de spectaculaire arena van Maestranza, daterend uit 1671, voor de eeuwige strijd tussen mens en stier op de stralende middagen van april als de jaarmarkt weer wordt gehouden. Het is een verplicht ritueel eer te

Tabaksfabriek. Universiteit

betonen aan de emblematische Maagd van La Macarena die in haar basiliek tranen van parels huilt. Iets dergelijks geschiedt ook aan de andere oever van de rivier, in de visserswijk Triana, waar de inwoners de prachtige Esperanza van Triana met hun liefdevolle bewondering omringen.

Een opeenvolging van generaties heeft elk op zijn eigen wijze het omvangrijke erfgoed van Sevilla verrijkt. Eind negentiende eeuw schonk de hertogin van Montpensier de stad de weelderig groene tuinen die tegenwoordig het park van María Luisa vormen, aangelegd met wandelpaden, pleintjes en vijvers. Daarnaast bevindt zich het bekoorlijke complex van het plaza de España dat gebouwd is naar aanleiding van de Iberoamerikaanse Tentoonstelling van 1929. Rondom deze gigantische tweehonderd meter

grote halve cirkel met een waterpartij bevindt zich een reeks historische gebouwen, waar onder meer het Archeologisch museum is gevestigd.

Ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling "Expo 92" werd in de stad een aantal vernieuwingen doorgevoerd waarin de architectonische trends van eind twintigste eeuw duidelijk naar voren komen met als meest avant-gardistische voorbeelden de bruggen van El Alamillo en La Barqueta. Op het eiland van La Cartuja waar de expositie toentertijd gehouden werd kan men een bezoek brengen aan het klooster van Santa María de las Cuevas, een prachtige omlijsting voor het Andalusisch Centrum voor Hedendaagse Kunst. Want zo is het feestelijke, zonnige, grandioze Sevilla, een stad die doorgroeit zonder vrees voor nieuwe ontwikkelingen.

Eiland van La Cartuja

FESTIVITEITEN EN GASTRONOMIE

De fraaiste rituelen vinden plaats tijdens de Paasweek van Sevilla, waar folklore en mystiek op curieuze wijze samengaan en een prachtig schouwspel vormen tijdens de talrijke processies door de straten van de hoofdstad. Het feestminnende en sociale karakter van de inwoners komt duidelijk naar voren tijdens de Jaarmarkt van April, een voorjaarsfeest dat op het terrein van de jaarmarkt duizenden bezoekers aantrekt die daar paardrijden, samen iets drinken en de geliefde "sevillanas" dansen. Een diepere religieuze betekenis heeft de drukbezochte bedevaart van El Rocío die naar de kapel van La Blanca Paloma voert, in de plaats Almonte in de provincie Huelva, uit erkentelijkheid voor de gelijknamige Maagd.

Al deze feesten gaan vergezeld van het drinken van manzanilla en sherry, dranken die zeer karakteristiek zijn voor deze streek.

Als men typische plaatselijke gerechten wenst te proeven dient men te beginnen met een kom ijskoude gazpacho naar een van de duizenden recepten, gevolgd door een schaal pescadito frito, gefrituurde vis, een specialiteit aan de basis van de gezonde mediterrane voedingsgewoonten. Voor de liefhebbers zijn er de overheerlijke Andalusische zoete nagerechten die niet aan mode onderhevig zijn en altijd bereid worden met de beste ingrediënten.

NATUURGEBIEDEN

De majesteitlijke open vlaktes van Andalusië komen goed tot hun recht in het Natuurpark van de Bergkam van Aracena in Huelva, een gebied waar liefhebbers van watersport, wandelen of bergbeklimmen veel mogelijkheden zullen vinden voor het beoefenen van hun favoriete sport. Het landschap van de Sierra Norte, een iets minder hoog berggebied, vormde een historische doorgang van de Zilverroute naar het verijnde Córdoba en biedt een heel scala aan mogelijkheden voor het contact met de natuur dankzij de talrijke jachtzones en visgebieden. Op de grote vruchtbare vlakte bevindt zich op dertig kilometer afstand van Sevilla de stad Carmona waar het oorspronkelijk stadsplan uit de Romeinse tijd nog vrijwel volledig bewaard is gebleven. Trouw aan de herkomst heeft deze plaats nog enkele overblijfselen weten te behouden van de

Via Augusta die door dit gebied liep, evenals een begraafplaats uit de keizerlijke tijd die als uniek in zijn soort beschouwd wordt. Deze herinneringen aan het verleden rechtvaardigen volkomen een toeristisch bezoek dat nog vervolmaakt wordt dankzij de elegante Parador del Rey Don Pedro. De natuur heeft zichzelf overtroffen in het Nationaal Park van Doñana, een van de meest uitgestrekte wetlands van Europa dat vele ecosystemen en habitats bevat en door de UNESCO tot Biosfeerreservaat is uitgeroepen. Een geheel van kleur, geluid en fauna dat een overgetelijke indruk zal maken op de bezoeker.

Nationaal Park van Doñana

NUTTIGE GEGEVENS

Internationaal
netnummer % 34

TOERISTISCHE INFORMATIE
TURESPAÑA
% 901 300 600
www.spain.info

Asturië
Toeristische Informatie
% 902 300 202
www.infoasturias.com

Castilla y León
Toeristische Informatie
% 902 203 030
www.turismocastillayleon.com

Extremadura
Toeristische Informatie
% 924 009 730
www.turismoextremadura.com

Andalusië
Toeristische Informatie
% 901 200 020
www.andalucia.org

TOERISTENBUREAUS

Gijón
Marqués de San Esteban, 1
% 985 346 046

Oviedo
Calle Cimadevilla, 4
% 985 213 385

León
Plaza de Regla, 4
% 987 237 082

Astorga
Glorieta Eduardo de Castro, 5
% 987 618 222

Zamora
Santa Clara, 20
% 980 531 845

Salamanca
Rúa Mayor, 20
% 923 268 571

Plasencia
Plaza de la Catedral
% 927 423 843

Cáceres
Plaza Mayor, 3
% 927 010 834

Mérida
Paseo José Álvarez Sáenz de
Buruaga
% 924 009 730

Sevilla
Avenida Constitución, 21
% 954 221 404

Sevilla
Station van Santa Justa
Avenida Kansas City
% 954 537 626

Sevilla
Vliegveld van San Pablo
(aankomsthal)
% 954 449 128

PARADORES

Reserveringscentrale
Calle Requena, 3
28013 Madrid
% 915 166 666
) 915 166 657
www.parador.es

BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS

Alarmnummer % 112
Medische spoedgevallen % 061
Guardia Civil % 062
Rijkspolitie % 091
Gemeentepolitie % 092
Gemeentelijk
informatienummer % 010
Postkantoor % 902 197 197
www.correos.es

VERVOER

Vliegvelden
www.aena.es

SERVIBERIA
% 902 400 500
www.iberia.es

RENFE
% 902 240 202
www.renfe.es

Verkeersinformatie
% 900 123 505
www.dgt.es

SPAANSE BUREAUS VOOR TOERISME IN HET BUITENLAND

BELGIË, Brussel
Office Espagnol du Tourisme
Rue Royale 97, 5°
1000 BRUXELLES
% 322/280 19 26
) 322/230 21 47
www.tourspain.be
www.tourspain.lu
e-mail: bruselas@tourspain.es

NEDERLAND, Den Haag
Spaans Bureau voor
Vreemdelingenverkeer
Laan van Meerdervoort, 8A
2517 AJ DEN HAAG
% 3170/346 59 00
) 3170/364 98 59
www.spaansverkeersbureau.nl
e-mail: infolahaya@tourspain.es

AMBASSADES IN MADRID

België
Paseo de la Castellana, 18
% 914 776 300
) 914 318 166

Nederland
Avenida Comandante Franco, 32
% 913 537 500
) 913 537 565